

Vizi László Tamás⁷⁵⁴: A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvény parlamenti vitája

A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslat betervezése

A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslatot Dr. Kövér László (FIDESZ), és Dr. Semjén Zsolt (KDNP) parlamenti képviselők nyújtották be 2010. május 19-én Dr. Schmitt Pálnak, az Országgyűlés Elnökének a Fidesz — Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt Képviselőcsoportja nevében.⁷⁵⁵ A dokumentumot az Országgyűlés Hivatala T/39. szám alatt vette nyilvántartásba.⁷⁵⁶ A törvényjavaslat egy rövid bevezetőből, mindössze öt paragrafusból és néhány soros indokolásból állt:

„Mi, a Magyar Köztársaság Országgyűlésének tagjai, azok, akik hiszünk abban, hogy Isten a történelem ura, s azok akik a történelem menetét más forrásokból igyekszünk megérteni, hazánkért és a magyar nemzet egészéért, az Alkotmányban rögzített felelősségünk jegyében, a magyarság egyik legnagyobb történelmi tragédiájára, a történelmi Magyarországot szétdaraboló, s a magyar nemzetet több állam fennhatósága alá szorító, 1920. június 4-én aláírt⁷⁵⁷ békediktátumra emlékezve, számot vetve e békediktátum által okozott politikai, gazdasági, jogi és lélektani problémák máig tartó megoldatlanságával, egyaránt tiszteletben tartva a magyar nemzet érdekeit és más nemzetek jogát arra, hogy a magyarság számára fontos kérdésekről másként gondolkodjanak, attól a céltól vezetve, hogy e cselekedettel hozzájárulunk a Kárpát-medencében együtt élő népek és nemzetek kölcsönös megértésén és együttműködésén alapuló békés jövőjéhez, s egyúttal a XX. század tragédiái által szétdarabolt Európa újraegyesítéséhez, a következő törvényt alkotjuk

1. §

A Magyar Köztársaság Országgyűlése tisztelettel adózik mindazon emberek, közösségeik és azok vezetői, illetve az ő emléküik előtt, akik 1920. június 4., a magyar nemzet külső hatalmak által előidézett igazságtalan és méltánytalan szétszaggatása után áldozatvállalásukkal és teljesítményükkel lehetővé tették, hogy e tragédiát követően a magyarság mind szellemi, mind gazdasági értelemben képes volt újra megerősödni, s képes volt túlélni az ezt követő újabb történelmi tragédiákat is. Az Országgyűlés fejet hajt mindazon nők és férfiak, illetve az ő emléküik előtt, akik e küzdelemben az elmúlt kilencven év során magyarságukért hátrányt, sérelmet szenvedtek, külön megemlékezve azokról, akik az életüket kényszerültek áldozni nemzeti önazonosságuk vállalásáért.

2. §

A Magyar Köztársaság Országgyűlése megállapítja, hogy a trianoni békediktátum által felvetett kérdések történelemből ismert eddigi megoldási kísérletei — *mind az idegen hatalmak segítségével végrehajtott újabb határmódosítások, mind a nemzeti önazonosságnak a nemzetköziség ideológiája jegyében történt felszámolására irányuló törekvések* — kudarcot vallottak. Ebből kiindulva az Országgyűlés kinyilvánítja, hogy a fenti problémák megoldását csak a nemzetközi jogi szabályok által kijelölt keretek között, demokratikus berendezkedésű, szuverenitásuk birtokában lévő, polgáraik és

⁷⁵⁴ A szerző, Dr. Vizi László Tamás PhD. Történész, jogász, a Kodolányi János Főiskola oktatási rektorhelyettese, főtitkára, az intézmény főiskolai tanára.

⁷⁵⁵ Az iromány adatait lásd http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=39 [2014.06.29.]

⁷⁵⁶ <http://www.parlament.hu/irom39/00039/00039.pdf> (a letöltés dátuma 2014. május)

⁷⁵⁷ A trianoni békediktátum aláírására és az aláírók személyére vonatkozó polémiait és vitát lásd Vizi László Tamás: A trianoni diktátum aláírója: a politikus Benárd Ágoston. *Közép-Európai Közlemények*, 2010/3. sz. 67-79.; Vizi László Tamás: Ki legyen az aláíró? Vita a minisztertanácsban a trianoni békediktátum aláíróinak a személyéről. *Közép-Európai Közlemények*, 2010/4. sz. 109-132.; Vizi László Tamás: Ki írja alá a trianoni békét? *Rubicon*, 2014/6. sz. 70-76.

közösségeik számára gyarapodó jólétet, jobbiztonságot és a gyakorlatban is érvényesülő jogegyenlőséget biztosító, egyenrangú országok kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködése eredményezheti, melynek kiindulópontja csak az egyének — a nemzeti önazonosság megválasztását is magában foglaló — szabadsága, s a nemzeti közösségek belső önrendelkezéshez való joga lehet. Az Országgyűlés ugyanakkor elítél minden olyan törekvést, amely az adott állam területén kisebbségben élő nemzetrészek asszimilációjának előidézésére irányul.

3. §

A Magyar Köztársaság Országgyűlése kinyilvánítja, hogy a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok feletti összetartozása valóság, s egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme. Ebből kiindulva az Országgyűlés megerősíti Magyarország elkötelezettségét a magyar nemzet tagjainak és közösségeinek egymással való kapcsolatuk fenntartására és ápolására, és az Európában elfogadott gyakorlatot alapul vevő közösségi autonómia különböző formáira irányuló természetes igényének támogatására.

4. §

A Magyar Köztársaság Országgyűlése kötelességének tekinti arra inteni a nemzet ma élő tagjait és a jövőbeni nemzedékeket, hogy a trianoni békediktátum okozta nemzeti tragédiára mindörökké emlékezve, más nemzetek tagjaiban okkal sérelmeket keltő hibáinkat is számon tartva, s ezekből okulva, az elmúlt kilencven esztendő küzdelmeiben az összefogás példáiból, a nemzeti megújulás eredményeiből erőt merítve, a nemzeti összetartozás erősítésén munkálkodjanak Ennek érdekében az Országgyűlés június 4-ét, az 1920. évi trianoni békediktátum napját a Nemzeti Összetartozás Napjává nyilvánítja.

5. §

Jelen törvény 2010. június 4-én lép hatályba.”⁷⁵⁸

A törvénytervezetet betervező képviselők a következő rövid indokolást fűzték javaslatukhoz: „Az 1920. június 4-én aláírt trianoni békediktátum kitorolhatatlan, máig feldolgozatlan nyomot hagyott Közép-Európai nemzetek tudatában, generációk óta a régió történelmének és politikai eseményeinek közvetlen vagy közvetett befolyásolója. Közép-Európa államai és nemzetei a döntés rájuk vonatkozó következményeinek megfelelően eltérő módon viszonyulnak a szerződéshez. Egyes nemzetek önazonosságuk megteremtése és kiteljesítése szempontjából meghatározó és előremutató eseménynek tekintik, ám a magyarság számára Trianon a XX. század legnagyobb tragédiája. A nemzeti emlékezés, a Kárpát-medence népei közös jövőjének elősegítése és az európai értékek érvényesülése azt a feladatot rója ránk, hogy segítsük Trianon döntéseinek megértését és feldolgozását. Ugyanakkor lehetőséget ad arra is, hogy bebizonyítsuk: a nyelvéből és kultúrájából erőt merítő magyarság e történelmi tragédia után képes a nemzeti megújulásra, az előtte álló történelmi feladatok megoldására.”⁷⁵⁹

A benyújtott törvényjavaslatot az Országgyűlés alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága még aznap megtárgyalta, és 17 igen szavazattal tárgysorozatba vételre javasolta. Egyúttal támogatta az emléktörvény⁷⁶⁰ általános vitára bocsátását.

A törvényjavaslat általános vitája

⁷⁵⁸ Uo.

⁷⁵⁹ Uo.

⁷⁶⁰ Emléktörvénynek nevezzük a jelentős történelmi eseménynek vagy személynek az emlékét megőrkítő törvényt. Legkorábbi ilyen emléktörvényünk az 1827. évi XII. törvény, amely azoknak a neveit örökíti meg, akik a magyar tudós társaság föllállítására, illetve a hazai nyelv terjesztésére felajánlásokat tettek.

A törvényjavaslat általános vitája 2010. május 21-én kezdődött meg. A napirendi pont előadója Dr. Kövér László volt, akinek 25 perces időkeret állt rendelkezésére,⁷⁶¹ hogy a törvényjavaslatot bemutassa és annak meghozatalának szükségességét indokolja. Kövér László, a napirend előadójaként az alábbi előterjesztéssel élt: „Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Képviselő Hölgyek és Urak! Megtiszteltetés számomra, hogy a választók bizalmából fakadóan ma itt állhatok önök előtt, és egy olyan törvényjavaslat előterjesztőjeként szólhatok, amely a trianoni békediktátum által okozott nemzeti tragédia 90. évfordulójáról hivatott megemlékezni.

Az emléktörvény régi műfaja a törvényhozásnak. Nemcsak a dualizmus kori vagy a két világháború közötti parlamentek alkottak ilyen jellegű, deklaratív jogszabályokat, de az 1990 óta működő demokratikus Országgyűlés is élt már jó néhányszor ilyen lehetőséggel. Mi több, a rendszerváltozás parlamentjének első törvényhozási aktusa 1956 forradalma és szabadságharca jelentőségének törvénybe iktatása volt, mintegy kinyilvánítva: a rendszerváltozás új politikai elitje e világraszóló teljesítményben keresi önnön történelmi gyökereit.

Azóta számos hasonló törvény született, közöttük Nagy Imre mártír miniszterelnök emlékéről, az 1944-es Ideiglenes Nemzetgyűlésről, a Szent István-i államalapításról vagy éppen május 9-e Európa napjává nyilvánításáról. Mindezekkel az volt a törvényhozás szándéka, hogy jelezze, melyek azok a múltunkban felhalmozódott értékek, amelyeket a maga számára és az általa képviseltek számára egyfajta útjelzőként számításba vesz, mérceként használ. E törvények sorában, meggyőződés szerint, a most önök elé terjesztett javaslat különlegesen mondható. Különleges annyiban, hogy míg a többi törvény alapjául valóban történelmivé vált események szolgáltak, még akkor is, ha például 1956 megítélésében inkább csak a felszínen volt egyetértés a különböző politikai erők között, addig a 90 évvel ezelőtti történetek mind ez ideig nem tudtak történelemmé sűrűsödni. Azaz nem váltak kitörölhetetlen részévé a múltnak, vitathatatlan elemévé a jelennek és eligazító erejű tanulságává a jövőnek, hanem feldolgozhatatlan kollektív traumaként nehezdednek nemcsak a magyarság, de szemlátomást a szomszéd népek közgondolkodására is.

Az elmúlt 20 esztendőben valahányszor, amúgy ritkán, szóba került e Ház falai között Trianon kérdése, a vita mindannyiszor a feldolgozatlanságot, a közös történelemmé válni nem tudást demonstrálta. Akkor hát mi végre terjesztettük most be a szóban forgó javaslatot Semjén Zolt képviselőtársammal? - kérdezik önök közül talán néhányan. A magam válasza erre röviden pedig az, hogy éppen ezért. Miután a magyar nemzet tragédiái között a trianoni történelmünk legmeghatározóbb, legmesszebb ható és legösszetettebb következményekkel járó eseménye, nem folytatható, hogy nem nézünk szembe a kérdéssel: egy emberöltő után, a XXI. század második évtizedének kezdetén a 20 éve hiányzó új nemzetstratégia megalkotásáért is felelős Országgyűlés képes-e meghaladni végre azt a korszakot, amelyre Trianon teherként való kezelése volt jellemző? A Trianon-tabu pedig egyet jelent, jelentett egy negatív nemzetstratégiával, a vélt vagy valós nemzetközi elvárásoknak való megfelelés védekezésénél, a magyar állam határain kívülre rekesztett magyar közösségek felett a szomszédok nacionalista politikai elitjével való összehajolással, az alapszerződés-politikával, a „tanuljunk meg kicsik lenni” szegységteljes doktrínájával, a szociális irigységre politikát építő 23 millió románózással, a 2004. december 5-ét megelőző gyalázatos, nemzetellenes uszítással.

Természetesen, tisztelt képviselőtársaim, az általunk betervezett törvényjavaslat nem pótolja, nem is pótolhatja, és nem is volt szándékunk, hogy pótolja 20 esztendő mulasztását. Nem hisszük, hogy elegendő az ország és a nemzet feldarabolásával előidézett trauma feloldására, nem hisszük, hogy egymagában pozitív nemzetstratégiát adna. Ellenben megkísérli megtenni az első lépést ebbe az irányba, ugyanis Trianon és következményeinek őszinte és nyílt számbavétele, a politikai viták szalonképes témái közé történő beemelése nélkül nem lehet a jövő, nemzetet érintő kérdéseire sem választ találni.

⁷⁶¹ Az előterjesztő nem használta ki a rendelkezésére bocsátott időkeretet. Expozéja alig haladta meg a tizenöt perct.

Miért éppen most? - következhetne az újabb kérdés. Azért, mert a békediktátum kerek, 90. évfordulója kikerülhetetlen kényszert jelent, kötelezettséget ró ránk. Kényszert, mert a jelen politikai tagoltság mellett ha akartuk volna, sem tudtuk volna kikerülni az évfordulóhoz való viszonyulásunk egyértelművé tételét; s kötelezettséget, mert egyrészt ennyivel tartozunk az önbecsülésünknek, másrészt – *e helyről most a legteljesebb jóhiszeműség és tárgyilagosságra törekvés hangján fogalmazva* – a jelen politikai tagoltság mellett nekünk, a Fidesz és a kereszténydemokraták szövetségének mint nemzeti jobbközép erőnek látszik a legtöbb esélyünk arra, hogy e kérdésben a politikai szereplők minél szélesebb köre számára kínáljunk vállalható álláspontot.

Ugyanakkor nemcsak kötelezettséget és kényszert, de lehetőséget is jelent e kerek évforduló. Azt a lehetőséget, amellyel élve nem csupán az anyaország történelmének elmúlt húsz esztendejét zárhatjuk le, s kezdetünk egy új korszakot, de a Trianon utáni emberöltőnyi korszak lezárásával az egész nemzet számára is új időszakot kezdetünk. Legyen ez az esztendő az új kezdet éve ne csak a belpolitikában, ne csak a mai magyar állam területén élők, de a magyar nemzet minden közössége, minden tagja számára! Új nemzetpolitika kell, amely értelmetlenné teszi a „határon túli” s a „határon inneni” jelzős szerkezetek használatát, hiszen csak egy magyar világ, csak egy magyar nemzet van, csak magyar emberek vannak, s „minden magyar felelős minden magyarért”. (*Taps a Fidesz, a KDNP, az LMP és a Jobbik padsoraiban.* - Szórványos taps az MSZP soraiban.)

Tisztelt Ház! Mit üzen az előbbieken kívül e törvényjavaslat? Azt, hogy az Európai Unió tagállamaként le kell zárunk a 90 évvel ezelőtti ország- és nemzetdarabolás tudomásul nem vételének korszakát, kimondva: ahogy sikertelen volt a nemzeti célok elérése szempontjából a revizionizmus politikája, ugyanúgy sikertelen és folytathatatlan az elhallgatás, az önmegtagadás szocializmust is túlélt politikája is.

A történelmi Magyarország nem támasztható fel. De nem is szükséges, hogy feltámadjon, hiszen él: a lelkünkben, a kultúránkban, a nyelvünkben, az általunk épített templomokban, emberi kapcsolatainkban. A közép-európai rendszerváltozások és Európa újraegyesítésének folyamata bár csalódást keltett a nemzeti problémáknak automatikusan sikeres demokratikus megoldásában reménykedők számára, mégiscsak az eddigi legkedvezőbb kereteket kínálják a nemzeti érdekérvényesítési törekvéseink számára. Az ebben rejlő kihasználatlan lehetőségek megragadásához magunk mögött kell hagynunk a trianoni traumát, és el kell szakadnunk attól a fatalista, tragikus történelemszemlélettől, amely az európai civilizáció védelmében hozott - amúgy valóban óriási - áldozataink és amúgy valóságosan és joggal létező sérelmeink tényeiből próbálja megálmodni a mindig csak az - egyébként ellenségesnek tekintett - külső környezetben múló jövőt. S vissza kell térni a Millennium kísérletéhez, a „merjünk nagyot álmodni” szemlélete által vezetett cselekvéshez, a nemzet határok felett megvalósuló újraegyesítésének programjához. (*Taps a Fidesz, a KDNP és a Jobbik padsoraiban.*)

Merítsünk erőt abból, hogy a trianoni tragédia után meg tudtuk őrizni nemzetünket, gazdasági és kulturális fejlettségét tekintve Európa középmezőnyének élére vittük a békediktátum által pusztulásra szánt országunkat, s hogy mindez olyan anyagi és erkölcsi tartalékokat jelentett a magyar élet számára, amelyet egy újabb világégés és majd fél évszázadnyi idegen megszállás és kommunista diktatúra sem volt képes teljesen felemészteni. Tartsuk számon és tiszteljük mindazok teljesítményét és áldozatvállalását, akik nélkül talán mi sem lehetnénk ma itt. Állítsunk emléket minél több helyütt a helyállás hőseinek, a Kratochvíll Károlyoknak és katonáiknak, a Márton Áronoknak és Esterházy Jánosoknak! Ne felejtjük el azokat, akik Golgotára mentek a magyarságukért! De legyen mégis június 4-e gyásznapi helyett a nemzeti összetartozás napja! (*Nagy taps a Fidesz, a KDNP és a Jobbik padsoraiban.*)

Tisztelt Képviselőtársaim! Azt üzeni e törvényjavaslat, hogy a magyarság nem mások ellenében kívánja megélni nemzeti önazonosságát, hanem a szomszéd államok és a magyar állam területén élő, saját önazonosságukat szintén őrizni kívánó népekkel együtt közös hazájának tekinti a Kárpát-medencét, amely több mint ezer esztendőn át közös állami kereteket is adott az együttélésnek. A

magyar nemzet érdekeit az szolgálja, ha a szomszéd népek államainak demokratikus fejlődése jólétet, jobbiztonságot és jogegyenlőséget hoz polgáraik - köztük a magyar nemzet ezen országok fennhatósága alatt élő tagjai - számára.

Ugyanakkor a magyarság fenntartja magának a jogot, hogy a nemzet tagjai bármely, a trianoni békeszerződés eredményeképpen vagy azután létrejött új állam fennhatósága alatt éljenek is, igényt formálhassanak mindazon garanciákra, amelyek nemzeti önazonosságuk, illetve közösségeik megtartását és erősítését célozzák, ideértve az Európában gyakorlatként működő autonómiaformáknak megfelelő közösségi önrendelkezést.

A magyar állam a Kárpát-medence államaiban és a diaszpórában élő magyar közösségeket az egységes magyar nemzet részének tekinti, és vitathatatlan feladatának tartja a nemzet államhatárok feletti újraegyesítését, e közösségek és tagjaik emberi és polgári jogainak, nemzeti önazonosságának és méltóságának védelmét.

A magyarság tisztában van azzal, hogy a trianoni békeszerződés számunkra tragikus következményei más nemzetek történelmi céljainak beteljesülését is jelentették. Ugyanakkor kifejezzük azon meggyőződésünket, hogy a fegyverek békéje után a lelkek békéje csak akkor valósulhat meg, ha az egymás mellett élő népek megértik és elfogadják a különböző történelmi kiindulópontokból származó eltérő lelki viszonyulások létjogosultságát. Demokratikus politikának csak az tekinthető, amelyiket ez a megértés vezérel.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Szeretném felhívni figyelmüket a javaslat 4. §-ának egy fordulatára, amely arra hív fel mindnyájunkat, hogy tartsuk számon más nemzetek tagjaiban okkal sérelmeket keltő hibáinkat is. Én most ezt megtoldom azzal, hogy tartsuk számon azon hibáinkat is, amelyek nem mások, hanem a mi kárunkra voltak, s vannak, s forduljunk bátran szellemi életünk azon volt nagyjaihoz, akik ezeket már számba vették.

Engedtesse meg nekem, hogy - *mondandójukban az előttünk álló négy esztendő törvényhozási vitáihoz alapgondolatokul is szánva* - most közülük kettőt idézzek, akik Trianon tanulságairól írnak. Németh László ekképpen *A magyar élet antinómiái* című, 1934-ben megjelent tanulmányában: "A magyarságnak Trianon után nem volt nagyobb feladata, mint hogy idegen kézre került testvéreit ott, ahol voltak, életben tartsa. A határokat szerződések csinálják és szerződések mossák el. Az államformáknak, a nemzetről és nemzetiségről alkotott felfogásoknak megvan a divatjuk: amint az utolsó században vesztünkre változtak, megváltozhatnak még a javunkra is. De hogy egy népcsoport van-e vagy nincs, meg tud-e kapaszkodni földjén és hagyományában: az az élet alapténye; a népnek, mely elfogyott, szerződések sem szerezhetnek országot, s a népet, melyben bő természet terjeszkedik, szerződések sem tudhatnak ki az országból."

A következő sorokat pedig Móricz Zsigmond vetette papírra 1926-ban: "A magyarság a történelem folyamán öt krisztusi sebet kapott: Muhi, Mohács, Kismajtény, Világos és Trianon. Ez az öt seb nem a kiválasztottság isteni szimbóluma volt, hanem valóságos öt halálos szúrás, mindenik elég arra, hogy egy faj elvérezzen bele, hacsak az életereje nem oly roppant szívós, hogy kiheverje. A magyarság idegen erők játéknak lett áldozatává, s a maga erejéből heverte ki, amint békén hagyták ezek az idegen erők. Egyetlen hibánk, hogy nincs alapgondolatunk egy valódi nemzeti életre. Magyar ember nem tekinthet a világra hódító szándékkal, és nem tekinthet szolgálai kishitűséggel. A magyarságnak egy lehetősége van: birtokba venni az országot, s kitermelni belőle a legmagasabb értéket, amit lehet. A magyar faj eddig a história folyamán öt krisztusi sebet kapott. A Krisztus életét azonban a hatodik oltotta ki, a lándzsaszúrás a bordák közt a szívbe. Vigyázzon a magyarság, hogy ezt a hatodik szúrást meg ne érje."

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Képviselőtársaim! Az előttünk álló négy esztendőnek az a tétje, hogy vajon megtaláljuk-e az alapgondolatunkat egy valódi nemzeti életre, megtaláljuk-e azokat a válaszokat, amelyeket a XXI. század kihívásai jelentenek számunkra, és megtaláljuk-e magunkban az erőt, hogy megfeleljünk ezeknek a kihívásoknak. Ez a törvény erre hívja önöket.

Kérem megtisztelő támogatásukat. *(Hosszan tartó taps a Fidesz, a KDNP, a Jobbik és az LMP soraiban.)*⁷⁶²

Az előterjesztő expozéját követően az alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság előadójaként Dr. Cser-Palkovics András (Fidesz) jelentette be az Országgyűlésnek, hogy „Az alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság május 19-ei ülésén megtárgyalta az előttünk fekvő emléktörvényt, és azt 17 igen szavazattal tárgysorozatba vételre javasolta, valamint általános vitára alkalmas törvényjavaslatként támogatta.”⁷⁶³ Majd hozzátette: „Tisztelt Országgyűlés! Az előttünk fekvő javaslat egy emléktörvény. Ahogy az már el is hangzott, korábban többször került már sor hasonló jellegű emléktörvény elfogadására, tárgyalására itt, a Parlament falai között. Mint minden emléktörvény, ez is politikai emelkedettséget igényel tőlünk, országgyűlési képviselőktől.

Az alkotmányügyi bizottság többségének álláspontja szerint természetes, hogy az Országgyűlés foglalkozzon a trianoni békediktátum 90. évfordulójával. Az emléktörvényből egyértelműen látszik, azon túl, hogy történelmi tényeket rögzít, üzenettel bír a jövőre vonatkozóan is. Így van jól egy emléktörvény esetében.

Az emléktörvény egyértelműen mutatja, hogy a XXI. században mire kötelez bennünket az a 90 év, amelyet magunk mögött hagytunk. A nemzeti összetartozás melletti tanúságtételnek gondoljuk ezt a 90 évet, ezért - álláspontunk szerint - a nemzeti sorstragédiáinkból erőt kell merítenünk. Nekünk ma az a feladatunk, kötelességünk, hogy a XXI. században a nemzeti összetartozás jegyében éljünk, cselekedjünk, dolgozzunk itt, az Országgyűlés falai között. Erről szól a nemzeti összetartozás napja és az előttünk fekvő emléktörvény is.”⁷⁶⁴

Ezt követően a pártok vezérszónokainak a felszólalásai következtek. A Fidesz képviselőcsoportja nevében L. Simon László Karinthy, Kosztolányi, Duray Miklóst és Bibó Istvánt idézve hívta fel a figyelmet arra, hogy „[...] próbáljuk együtt megérteni a magyarság egyik legnagyobb történelmi tragédiáját, a történelmi Magyarországot szétdaraboló s a magyar nemzetet több állam fennhatósága alá szorító békediktátum következményeit [...]” „Számot vetni nemcsak a negatív következményekkel kell, hanem a sikerekkel is; azzal is, ahogyan a megmaradt ország egy elvesztett háború után képes volt gazdaságilag és lelki értelemben talpra állni, megerősödni, oktatási rendszerét újjáépítve szellemileg, kulturálisan is Közép-Európa meghatározó szereplőjévé válni. Ehhez nagyformátumú, hazájukért minden áldozatra kész államférfiak kellettek, olyanok, akik példát adtak a most kormányt alakító konzervatív többségnek is.”⁷⁶⁵

Hiller István, az MSZP vezérszónoka miközben Trianont igazságtalannak, megalázónak és elhibázottnak minősítette, bírálatot mondott a két világháború közötti revíziós politikáról, és egyúttal elítélte a második világháborút követő, Trianont elhallgató politikai rendszert is. Kölcsey Ferencet idézve „a haza és haladás” gondolatát a magyarság és európaiság dichotómiájával azonosította. Ennek megfelelően azt javasolta, hogy „[...] a nemzeti összetartozást, a haza és haladás ügyét, a magyarság összetartozását, a magyarság és európaiság összetartozását fejezzük ki együtt. Fejezzük ki együtt ugyanazon kifejezéssel, és nevezzük Trianon dátumát, június 4-ét és Európa napját, május 9-ét a nemzeti összetartozás napjának.”⁷⁶⁶

⁷⁶² Kövér László felszólalásának szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uls=5&p_felsz=2&p_szoveg=&p_felszig=2 [2014.06.29.]

⁷⁶³ Dr. Cser-Palkovics András felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uls=5&p_felsz=4&p_szoveg=&p_felszig=4 [2014.06.29.]

⁷⁶⁴ Uo.

⁷⁶⁵ L. Simon László felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uls=5&p_felsz=6&p_szoveg=&p_felszig=6 [2014.06.29.]

⁷⁶⁶ Hiller István felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uls=5&p_felsz=8&p_szoveg=&p_felszig=8 [2014.06.29.]

Simicskó István a KDNP részéről kiemelte „Ma, amikor a schengeni határokról oly sok szó esik, erről sokat beszélünk, Trianon sorompói még mindig közrefognak minket, önsorvasztó, önmarcangoló, önkéntes Trianonok sokaságával. Ma itt, tisztelt képviselőtársaim, ezekben a napokban tehetünk ez ellen. Ez a törvényjavaslat segít ezeket a sorompókat, az önkéntes, önsorvasztó sorompókat lebontani.”⁷⁶⁷ A felszólalás végén Simicskó Klebelsberg Kunó gondolatait idézte: „Klebelsberg Kunó azt fogalmazta meg rendkívüli bölcsességgel, hogy háromféle hazafiság létezik: a szónokló, a kesergő és az alkotó hazafiság. Klebelsberg Kunó az alkotó hazafiság jegyében kezdte meg munkáját akkor. Ő pontosan tudta, hogy a magyarságot csak a kultúra tarthatja meg, és el is indult valami, nem is akármilyen, tisztelt képviselőtársaim [...] Tehát egy világos nemzetstratégia mentén a magyar kultúra, a magyar nyelv ereje legyőzi az államhatárokat, és a Kárpát-medence magyarlakta területein egységesen érvényesül.”⁷⁶⁸

A pártok vezérszónokainak sorában Vona Gábor következett. A Jobbik elnöke a kettős állampolgárságról szóló törvény méltatásával kezdte hozzászólását, amelyet történelminek nevezett. Áttérve a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslatra, a felszólaló többek között a következőket mondta: „Meghajlok a történelmi pillanat előtt, hogy végre ennek a lehetősége előállt, hogy úgy tűnik, ennek is nagy támogatottsággal meglesz a többsége az Országgyűlésben, meghajlok a törvényjavaslat célja előtt, ugyanis mi, jobbikosok, jobbikos képviselők először vagyunk magyar emberek, és csak utána vagyunk ellenzékiek. Úgyhogy én a Jobbik frakcióvezetőjeként 47-ünk nevében felajánlom a támogatásunkat a törvényjavaslat elfogadásához. De egyben volna is egy kérésem az Országgyűlés képviselőihez, volna egy kérésem a jobbikos képviselőtársaimhoz, frakciótársaimhoz. Nagyon sokat dolgoztunk azért, hogy ez a törvényjavaslat elfogadásra kerülhessen. Talán nem veszik sértésnek a többi frakcióban ülők, ha azt mondom, hogy mi dolgoztunk meg ezért a legtöbbet. *(Moraj a Fidesz soraiból. - Közbeszólások a Fidesz soraiból: Jaj!)* De mégis arra kérem a jobbikos képviselőtársaimat, hogy ne tekintsük ezt a jobbikosok sikerének, és ugyanezt kérem a fideszesektől és a KDNP-s képviselőtársaimtól is, hogy bár önök terjesztették be ezt a törvényjavaslatot, az önök többsége fogja adni az elfogadásához szükséges támogatás gerincét, dandárját, de önök se tekintsék ezt a Fidesz, a KDNP sikerének, mert ha ez a törvény megszületik, ez a nemzet sikere lesz.”⁷⁶⁹

Mile Lajos az LMP képviselőcsoportja részéről kiemelte: „A nemzeti összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslatot a Lehet Más a Politika elemezte, és álláspontját úgy alakította ki, hogy összességében az előterjesztést támogatni tudjuk. Maga a címadás is rokonszenves, hiszen a nemzeti tragédiáról való megemlékezés kapcsán az összetartozás szükségszerűségét hangsúlyozza, a megemlékezés, a visszatekintés pozíciójából dicséretesen jut el a jelenben és a jövőben elérendő cél megfogalmazásáig. Valóban, egy ilyen emléknaphoz akkor lesz igazán értelme, ha ténylegesen elindítja olyan kapcsolatokat kialakulását a társadalom minden szintjén, amelyek nem csak egy nap emelkedett pillanataiban kívánnak megjelenni; akkor lesz igazán értelme, ha élő, tartalmas emberi viszonylatokat eredményez, és kiteljesíti a vágyott nemzeti összetartozást, szolidaritást, amely együtt munkálkodásra, közös cselekvésre készíti a nemzet tagjait.”⁷⁷⁰

A pártok vezérszónokainak felszólalását követően az általános vita képviselői hozzászólásokkal folytatódott. Ebben legaktívabbak a Jobbik parlamenti csoportjának képviselői voltak, akik közül

⁷⁶⁷ Simicskó István felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=10&p_szoveg=&p_felszig=10 [2014.06.29.]

⁷⁶⁸ Uo.

⁷⁶⁹ Vona Gábor felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=12&p_szoveg=&p_felszig=12 [2014.06.29.]

⁷⁷⁰ Mile Lajos felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=14&p_szoveg=&p_felszig=14 [2014.06.29.]

négyen is szót kértek. (Balczó Zoltán,⁷⁷¹ Zagyva György Gyula,⁷⁷² Szávay István⁷⁷³ – két alkalommal is – Gaudi-Nagy Tamás,⁷⁷⁴ aki a híres Teleki-féle „vörös térképet” is felmutatta felszólalásakor) Az MSZP részéről Gőgös Zoltán szolt hozzá, s folytatott vitát a jobbikos Szávay Istvánnal az előző MSZP-SZDSZ kormány határon túli magyarokat érintő támogatási rendszeréről és politikájáról.

Balog Zoltán a Fidesz képviselője felszólalását azzal kezdte, hogy „először fordul elő az újabb kori magyar törvényhozásban, hogy egy törvényt - és éppen egy emléktörvényt - vocatio Deivel, Isten nevének a segítségül hívásával kezdünk.”⁷⁷⁵ Ez a gondolat a képviselői hozzászólás egészét meghatározta. Balog Zoltán felszólalásában idézte a lengyel alkotmány azon részét, miszerint Istenre úgy kell tekinteni, mint az igazságnak, a szépségnek és a jósnak a forrására. Beszédét a következő gondolatokkal zárta: „[...] úgy gondolom, hogy a gazdasági felemelkedésnek, annak a nyomorúságos helyzetnek a végét, amiben ma Magyarország nemcsak szociálisan, hanem lelkileg is van, egyszerre kell hogy jelentse egy ilyen emléktörvény, egy ilyen összefogás, ami ebben a törvényben kifejeződhet, és természetesen ugyanakkor a gazdasági bajok orvoslása, mert a test és a lélek és a szellem összetartozik, nemcsak a keresztény ember felfogásában, hanem más emberképekben is. Erre a közös munkára hívjuk azokat, akik támogatják ezt az emléktörvényt.”⁷⁷⁶

A törvényjavaslat általános vitáját a betérjesztő Kövér László előadói válasza zárta. Mielőtt tételesen válaszolt volna a pártok vezérszónokainak és elsősorban az ellenzéki felszólalóknak, az általános vita hangneméről, tartalmáról megállapította, hogy annak „[...] fő hangja [...] mégiscsak az egyetértésről szolt, mégiscsak a méltóság keretei között maradt [...]”⁷⁷⁷ Ezt követően először Hiller István felszólalásának a haza és haladás, a nemzet és Európa egységéről alkotott véleményére reflektált. A haza, a haladás és a nemzet kapcsán kiemelte: „[...] nem jelenti például a haza a közösségvállalást azokkal, akik fegyvert emeltek a saját népükre, idegen megszállók tankjainak az árnyékában. Mit jelent a haladás; nem jelenti például azt, hogy egyfajta aufklérista,⁷⁷⁸ jakobinus vagy éppenséggel bolsevista dühvel boldoggá lehet verni egy társadalmat, ha belepusztul, akkor is. Nem jelenti természetesen a nemzet azt, hogy mindaz, aki magát a nemzetbe sorolja önként, és fenntartja magának a jogot arra, hogy ő maga határozza meg, hogy része-e a nemzetnek, vagy sem, az konzekvencia nélkül nekironthat saját fajtájának, és egy olyan uszító kampányt folytathat, mint amilyen december 5-ét megelőzte 2004-ben, és [...] akiknek nemzeti méltóságát és alapvető érdekeit

⁷⁷¹ Balczó Zoltán felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=16&p_szoveg=&p_felszig=16 [2014.06.29.]

⁷⁷² Zagyva György Gyula felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=18&p_szoveg=&p_felszig=18 [2014.06.29.]

⁷⁷³ Szávay István felszólalásainak teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=20&p_szoveg=&p_felszig=20 [2014.06.29.]

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=26&p_szoveg=&p_felszig=26 [2014.06.29.]

⁷⁷⁴ Gaudi-Nagy Tamás felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=22&p_szoveg=&p_felszig=22 [2014.06.29.]

⁷⁷⁵ Balog Zoltán felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=28&p_szoveg=&p_felszig=28 [2014.06.29.]

⁷⁷⁶ Uo.

⁷⁷⁷ Kövér László előadói válaszána teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=30&p_szoveg=&p_felszig=30 [2014.06.29.]

⁷⁷⁸ A kifejezés a német Aufklärung szóból származik, és a felvilágosodás képviselőinek, különösen II. József (1780-1790) támogatóinak megnevezésére szolgált.

ezzel a kampánnyal sárba tiporták.”⁷⁷⁹ Hiller István azon megjegyzésére, mely május 9-ét és június 4-ét egyfajta közös megemlékezéssé javasolta tenni, Kövér László így válaszolt: „[...] nem egészen világos, hogy hogyan kerül ide május 9-e, a győzők napja, amelyet persze, hogy mindenki számára elfogadható legyen, a vesztések számára is, átkereszteltünk Európa napjává, ami számunkra azért mégiscsak egy újabb iszonyatos megszállást és annak minden következményét jelentette, hogyan kerül ez a nemzeti összetartozáshoz.”⁷⁸⁰

Mile Lajos hozzászólásából és javaslataiból Kövér László támogathatónak ítélte azt, amelyik arra tett indítványt, „[...] hogy emlékezzünk meg azokról is, akik nem magyarként, nem magyar önazonosságú emberekként szolidaritást vállaltak Trianon kapcsán vagy Trianon óta velünk, éljenek vagy éltek akár a Kárpát-medencén belül, vagy akár lehettek, mondjuk, külföldi államférfiak, diplomaták [...]”⁷⁸¹

A jobbikos képviselők – különösen igaz ez Zagyva György Gyula felvetéseivel kapcsolatban, aki hozzászólásában június 4-én tiltakozó demonstrációkat javasolt szervezni az utódállamok követségéinél – az előterjesztő egyértelműen kifejezte azon véleményét, miszerint „[...] a látszólagos egyetértés mögött azért vannak alapvető különbségek a felfogásunkban és a gondolkodásunkban, akár még a Trianonhoz fűződő viszonyunkat illetően is. Nem lehet egyszerre a meg nem értés ódiuma nélkül ennek a törvénynek a támogatását kilátásba helyezni, és ezt a törvényt támogatólag megszavazni, és közben azt mondani vagy úgy tenni, mintha az általunk vezetett, egyébként alapvetően valóban a történelmi ismereteket tekintve talán tájékoztatlanak mondható ifjak gyülekezeteivel Trianon napjain, Trianon emléknapjain vagy Trianon évfordulóin a szerb, a szlovák meg a román követség előtt tüntetni, mert a kettő nem ugyanarról szól. Mert, ha mi azt gondoljuk, hogy ezzel a törvénnyel rokon az utódállamok nemzetei, követségei előtti tiltakozó demonstráció, akkor, kérem tisztelettel, tévedünk, mert akkor éppen azt nem értettük meg ebből az előterjesztésből, ebből a javaslatból, ami pedig szó szerint benne van, hogy ugyanazon tényekből kiindulva, különböző megközelítésekben különböző következtetésekre lehet jutni. És akkor tesszük magunknak meg a jövőnek is a legjobbat és a legtöbbet, ha ezzel megbarátkozunk Budapesten, Pozsonyban, Bukarestben és Belgrádban, és ilyen értelemben a kölcsönös megértés és a kölcsönös tisztelet alapján próbálunk egymáshoz közelítve valami közös álláspontot elfoglalni, amelyben a Kárpát-medencében valaha a Szent István-i állam fennhatósága alatt élő népek újra megtalálják a harmonikus együttműködés lehetőségeit.”⁷⁸²

Az előterjesztő az alábbi gondolatokkal fejezte be az általános vitában felvetett kérdésekre adott válaszát: „És hogy pozitív módon fejezzem be a válaszokat, az összefoglalómat, ez a leginkább reményt keltő ebben a mai vitában, hogy ennek senki nem mondott ellent. Tegnap, tegnapelőtt, az elmúlt nyolc évben, az elmúlt húsz évben, az elmúlt hatvan évben nagyon sokat tettek ellene azok is, akik ma nem szóltak ellene. Én most igyekszem nagyon őszintén kifejezni azon reményemet, hogy ezt a változás esélyének és jelének látom. Tehát remélem azt, hogy itt nem csupán egy taktikai megfontolásról van szó, nem csupán arról van szó, hogy itt és most jobb üzletnek tűnik ennek a törvénynek meg a törvény szellemének a támogatása mellett felszólalni, mint ahogy ott és akkor pillanatnyilag jobb üzletnek tűnt az úgynevezett státustörvény, a határon túli magyarok jogállását rendező törvény megszavazása mellett állást foglalni, majd utána rá néhány hónapra 23 millió románozni, és azóta sem föloldani ezt a konfliktust, azóta sem levonni sem a személyes, sem az erkölcsi, sem az elvi konzekvenciákat.

Tehát mindezzel együtt azt remélem, hogy ez most itt egy valóságos változás kiindulópontja, amelynek reményeim szerint lesz folytatása. Miután a legjobb külpolitika a jó belpolitika, szokták mondani, ezt átfordítva nyugodtan alkalmazhatjuk a nemzetpolitikára is: a legjobb nemzetpolitika a

⁷⁷⁹ Kövér László

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=30&p_szoveg=&p_felszig=30 [2014.06.29.]

⁷⁸⁰ Uo.

⁷⁸¹ Uo.

⁷⁸² Uo.

jó belpolitika, a jó gazdaságpolitika, a jó oktatáspolitikai, a jó kultúrpolitika, a jó szociálpolitika, a jó mezőgazdasági politika, és így tovább, hadd ne soroljam végig.”⁷⁸³

Ezt követően az elnöklő Lezsák Sándor az általános vitát lezárta, és bejelentette, hogy mivel az előterjesztéshez módosító javaslat érkezett, a részletes vitára bocsátásra és a részletes vitára az Országgyűlés következő ülésnapján kerül majd sor.⁷⁸⁴

A törvényjavaslat részletes vitája

A törvényjavaslat részletes vitára történő bocsátásáról 2010. május 25-én szavazott az Országgyűlés, és egyhangúan, 352 igen szavazattal támogatta azt.⁷⁸⁵ Az általános vita első vitanapjában a normaszöveget módosító javaslatok szerepeltek, míg a második vitanapban az Országgyűlés elnökének javaslata szerint a preambulum módosítását kezdeményező indítványok vitájára került sor.⁷⁸⁶

Először Hiller István (MSZP) kért szót, és mint politikus-történész adott reális történelmi elemzést a 19-20. századi békék lényegéről, jellemzőiről, természetrajzokról. Majd megismételte az általános vitában elmondott érveket: „[...] az indítványunk kiegészítő jellegű, a nemzeti összetartozás melletti tanúságtételről [...] úgy emlékezünk meg, hogy megemlékezve Trianon napjáról, ezt kössük össze az összetartozást szimbolizáló európai összetartozás napjával, május 9-ével, amely e tekintetben Európa napja, amelyben mindenütt az Európai Unió tagjai, az oda igyekvők az Unió születésnapját látják, annak a folyamatnak a lehetőségét, amely a nemzeti összetartozást a magyarság számára is a legjobb lehetőségként biztosítja.”⁷⁸⁷

A Fideszes László Tamás Hiller Istvánnak válaszolva megjegyezte: „A módosító indítványok egyik rétege gyengíteni akarja a törvény gondolatait, mint az imént hallottuk, az európai összetartozás számunkra nem annyira pozitív napját emelné be abba a törvénybe, amelynek nem ez a célja.”⁷⁸⁸

Majd szintén Hiller István gondolataira reagálva határozottan megfogalmazta a kormánypártok véleményét: „Trianon kapcsán mindig az anyaország, a szomszédos államok, a határon túlra szakadt magyarság hármában, összefüggésrendszerében gondolkodunk, holott ez európai kérdés is, csak másképp, mint ahogy Hiller úr mondja. Itt az európai elhelyezkedésünk is fontos összefüggésrendszer. Európa az öntudatos országokat becsüli. Európa számára nemcsak érthetetlen, hanem lenézés tárgya az a magyarság, amelyik megtagadta a határon túlra rekedt honfitársait 2004. december 5-én. Európa számára negatív meglepetés, hogy a magyar állam nem tiltakozik határozottan és markánsan a köztársasági elnökét ért sérelem, Szlovákiába történő be nem engedése miatt. Ezért nem állnak mellénk. Ha viszont helyreállítjuk az ép, hű és valós emlékezetünket, fény- és árnyoldalainkat ismerő önbecsülésünket, akkor Európa is tisztelettel néz ránk. Új nemzeti közmegegyezés kell, amelyben számba vesszük a nemzeti megújulás eredményeit, és munkálkodunk a nemzeti összefogás erősítésén.”⁷⁸⁹

⁷⁸³ Uo.

⁷⁸⁴ Az elnöklő Lezsák Sándor bejelentését lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_szoveg?p_CKL=39&p_uln=5&p_felsz=31&p_szoveg=&p_stilus= [2014.06.29.]

⁷⁸⁵ A törvényjavaslat általános vitára történő bocsátásának szavazási eredményét lásd: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_szav.szav_lap_egy?p_szavdatum=2010.05.25.13:14:37&p_szavkepvcop=I&p_szavkpvcsop=I&p_ckl=39 [2014.06.29.]

⁷⁸⁶ Az országgyűlés elnökének a vita menetére tett javaslatát Földesi Gyula jegyző ismertette. Az előterjesztést lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=209&p_szoveg=&p_felszig=209 [2014.06.29.]

⁷⁸⁷ Hiller István felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=211&p_szoveg=&p_felszig=211 [2014.06.29.]

⁷⁸⁸ László Tamás felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=213&p_szoveg=&p_felszig=213 [2014.06.29.]

⁷⁸⁹ Uo.

Lenhardt Balázs Jobbikos képviselő szintén Hiller István felvetésére reagált, amikor megjegyezte, hogy „A május 9-ei győzelem napján többek között Magyarország legyőzését is ünneplik a háborúban győztes szövetséges hatalmak, mert igenis a vesztes oldalon vettünk részt a szerencsétlen második világháborúban, amelyben a háborús vereségek megerősítették azt a helyzetet, hogy az egyébként jogosan, nemzetközi döntőbíróóságok határozata által visszacsatolt felvidéki, délvidéki és erdélyi területeket újra elvesztettük.”⁷⁹⁰ Lenhardt Balázs felszólalásában utalt arra is, hogy álláspontja szerint az Európai Unió nem alkalmas a trianoni sebek begyógyítására: „[...] óriási félreértést jelent az a megfogalmazás, hogy majd a határok légiesülése meg az európai egyesülés megoldja a problémákat [...] Láthatjuk a mostani Szlovákia esetében – amely ugyanúgy európai uniós tagállam, mint Magyarország – mennyire oldotta meg ezt a problémát, és hogy az Európai Unió milyen ölbetett kézzel figyelni azt, hogy nyelvtörvényben gátolják a saját állampolgáraik anyanyelvhasználatát, illetve most különböző nemzetközi fenyegetéseket vetnek be a magyar állampolgárság visszaadásával szemben.”⁷⁹¹

Schiffer András, aki elmondása szerint nem akart hozzászólni a vitához, Hiller István felvetésére mégis reagált, s jegyezte meg, hogy „[...] nagyon szerencsétlennek tartom azt, hogy a Trianon-emléktörvény kapcsán ide kanyarodunk el.”⁷⁹²

Az LMP-s Mile Lajos visszautalt az általa az általános vitában elmondottakra és ismételten támogathatónak nevezte a törvényjavaslatot. Álláspontja szerint a törvénytervezet „egy korszak lezárását jelentheti”, amely „segíti a szembenézést a múlttal, elősegíti a traumák kibeszélését, [és] egy korszerű nemzetkép kialakításának az esélyét teremtheti meg.”⁷⁹³ Egyben ismételten megerősítette azon véleményét, hogy a törvénynek feltétlenül el kell ismernie „azoknak az érdemeit [...] akik nem magyar emberként szolidaritásukat fejezték ki a magyarság iránt [...]”⁷⁹⁴

Szávay István Jobbikos képviselő annyiban kérte a törvényjavaslat kiegészítését, hogy tekintettel arra a tényre, „hogy a mai fiatal nemzedékeknek milyen kevés fogalmuk van erről a kérdéstről, és mi magunk is mennyire kevésbé ismerjük a saját múltunkat, a felnövekvő generációk mennyire nincsenek tisztában azzal, hogy az ország határain kívül él a magyarság egynegyede a mai napig is, és ez minek köszönhető. Talán egy szűk, vékony kis történelemórának néhány perce, néhány tíz perce az, ami hivatalos tananyagban pusztán a száraz tények ecsetelésével foglalkozik. Ezért nagyon fontos az oktatás. Mi azt szeretnénk, hogy az oktatásban jelenjen meg, a felnövekvő generációk az iskolában is, valamifajta iskolai foglalkozás keretében közösen tudjanak erről a kérdéstről megemlékezni. Ezzel kapcsolatban akár emlékező műsort, akár egy osztályfőnöki órán beszélgetést tartani, de mindenképpen valamilyen formalizált keretben úgy indítani el őket az úton és az életben, hogy hasonlóan ahhoz a másik két nemzeti tragédiához, amelynek önök az indítványozói, illetve támogatói voltak, a holokausztról és a kommunizmus áldozatairól való megemlékezésről, szeretném, ha ebbe a sorba illeszkedne bele a trianoni tragédiáról és máig ható következményeiről való megemlékezés is az oktatási intézményekben.”⁷⁹⁵

⁷⁹⁰ Lenhardt Balázs felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=215&p_szoveg=&p_felszig=215 [2014.06.29.] Itt kell megjegyezni, hogy az 1941-ben Magyarországhoz visszacsatolt délvidéki területeket nem nemzetközi döntőbíróisági határozatok alapján szerezte vissza Magyarország.

⁷⁹¹ Uo.

⁷⁹² Schiffer András felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=217&p_szoveg=&p_felszig=217 [2014.06.29.]

⁷⁹³ Mile Lajos felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=219&p_szoveg=&p_felszig=219 [2014.06.29.]

⁷⁹⁴ Uo.

⁷⁹⁵ Szávay István felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=221&p_szoveg=&p_felszig=221 [2014.06.29.]

A szintén Jobbikos Gaudi-Nagy Tamás megerősítette az előtte szóló azon igényét, hogy a törvény „tegye megkerülhetetlenné, [és] kormányzati kötelezettséggé, hogy az oktatási rendszeren belül [...] találkoztassa össze a magyar embereket azzal a gondolatkörrel, amelynek valóban az a fundamentuma, hogy a magyar állam és a magyar nemzet határai nem esnek egybe.”⁷⁹⁶ A képviselő további javaslattal is élt, amikor kifejtette: „[...] nem elég az oktatási rendszerbe való átvitele, emléknapi, megemlékezések tartása, hanem olyan jellegű kultúrpolitikát kell folytatni, ahol intézmények, kiadványok, médiatermékek, tudományos kutatások, konferenciák, találkozók, viták folyamata indul el. Sőt mi több, továbbmegyünk: a Jobbik programja kifejezetten tartalmazza azt a kitétel, hogy el kell indítani egy olyan hagyományt az általános iskolai és középfokú oktatási rendszerben, hogy az osztálykirándulások egy része vagy legalább egy évben egyszer elcsatolt területen működő magyar közösséghez vezessenek.”⁷⁹⁷ Gaudi-Nagy felszólalását azzal zárta, hogy „[...] igenis ki kell mondanunk azt, hogy nekünk magyaroknak ez a trianoni békediktátum és annak 1947-es jóváhagyása elfogadhatatlan. És minden egyes esetben szükséges arra is rámutatni, hogy nem elég önmagában az emlékezés, nem elég a szép szavak deklarálása, hanem a békerendszer felülvizsgálatára, ha úgy tetszik, revíziójára kell törekedni abban az értelemben, hogy ez összeegyeztethető legyen a nemzetközi joggal, akár a békés határváltoztatások lehetőségével, de mindenképpen a legmagasabb szintű önrendelkezési jog követelése formájában kell megnyilvánuljon elszakított sorba élő testvéreink számára és velük egyeztetett módon.”⁷⁹⁸

Lendvai Ildikó (MSZP) hozzászólása elején a történelemoktatás kapcsán előbb Károlyi Mihályt vette védelmébe, mint aki szerinte nem felelős a trianoni békediktátumért, majd ezt követően az MSZP módosító indítványai mellett érvelt. Ennek kapcsán kiemelte: „[...] módosító javaslatainknak három fontos eleme volt, amelyek mind, kivétel nélkül nem a bagatellizálást, hanem a közös és a még nagyobb felelősséget kívánták szolgálni. Az első az, hogy mondjuk is ki, hogy nem konfliktust élezni, hanem konfliktust megoldani, nem a határon túli magyarság helyzetét nehezíteni, hanem könnyíteni szeretnénk. Számos olyan javaslatunk van, ami ezt konkrét mondatokban teszi bele a nyilatkozat szövegébe. Nem hiszem, hogy ez gyengítene, szerintem ez erősíti, ez a közös szándékot erősíti. A második törekvés, ami módosító indítványainkban megmutatkozik, hogy tegyük világossá, mik a rossz megoldások, és mik a jó megoldások. Mondjuk ki szavakkal, hogy most az Európai Unió keretei között egyikünk sem határrevízióra, egyikünk sem erőszakos megoldásokra gondol, túl vagyunk ezen. Ki szabad mondani: tudniillik, ha a parlament többsége nem erre gondol, akkor mi akadályozná meg abban, hogy módosító javaslatainknak megfelelően ezt meg is mondja? Természetesen el kell mondani azt is – *folytatta a felszólaló* – és erre utaló részek vannak a nyilatkozatban, hogy rossz megoldásnak nemcsak egymás sértegetését, nemcsak az erőszakos határrevízió emlegetését, nemcsak egyenruhában a másik országba való bemaszírozást tekintjük, hanem rossz megoldásnak tekintjük azt is, amit olykor némelyik szomszéd országban tapasztalunk, azt, hogy nehezzé teszik a szülőföldön magyarként való megmaradást, nehezzé teszik a szabad nyelvhasználatot, lásd éppen Szlovákia példáját, hogy nehezzé teszik, és nem segítik a saját kultúra és a saját történelmi tradíció tiszteletét. Ez is rossz megoldás, de rossz megoldás az elmúlt évtizedek jó néhány erőszakos megoldáskísérlete is.”⁷⁹⁹

⁷⁹⁶ Gaudi-Nagy Tamás felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=223&p_szoveg=&p_felszig=223 [2014.06.29.]

⁷⁹⁷ Uo.

⁷⁹⁸ Uo.

⁷⁹⁹ Lendvai Ildikó felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=225&p_szoveg=&p_felszig=227 [2014.06.29.]

Lendvai Ildikó felszólalására először a Fideszes László Tamás, majd a Jobbikos Gaudi-Nagy Tamás reflektált. Előbbi visszautalt a 2004. december 5-i népszavazásra, s azt jegyezte meg, hogy akkor „kellett volna ilyen húrokat pengetni”.⁸⁰⁰ Majd azzal Jobbikos felvetéssel kapcsolatban, hogy az iskolákba kerüljön be megemlékezésésként a Trianon-emléknap gondolata, megjegyezte: „[...] azt hiszem, nem szabad leszorítani az iskolákra, és különösen úgy gondolom, hogy ennek az emléknapnak sokkal komplexebbnek, sokkal szélesebb indításúnak kell lennie, amelyben részt vesznek a családok, a szülők, a nagyszülők, a civil szervezetek, az egyházak, az önkormányzatok, a határon túli kapcsolatok, a testvérvárosi kapcsolatok, a sajátos turizmus. Egy sokkal komplexebb megközelítésre van szükség, ezt nem szabad beszorítani csak az iskolák dolgára, mert akkor mindenki azt mondja, hogy kérem szépen, ez az iskolák dolga, csinálják, nekünk nincsen feladatunk ezzel kapcsolatban.”⁸⁰¹

Gaudi-Nagy Tamás reflexiója Lendvai Ildikó felszólalására a következőképpen hangzott: „[...] nem jelent egyet a határrevízió az erőszakos megoldásokkal. Tessék tanulmányozni a történelemtudományt, gazdag példatárakat mutat arra, hogy a népszavazás útján a helsinki záróokmány előírásai szerint lehetőség van arra, amennyiben az ott élő népek ilyen vágyat fejeznek ki, a nemzetközi közvélemény és az európai biztonsági szervezet, illetőleg más szervezetek erre keretet adnak, akkor igenis, lehet határváltoztatást elérni. Erre a legjobb példa az, hogy lényegében szinte minden európai határ megváltozott ebben a régióban 1990 környékétől kezdve, kivéve a Kárpát-medencei magyar nemzetrészeket szétszabdoló trianoni békediktátum határait. Tehát azt gondolom, nem kell feltétlenül ijedeznünk és hüledeznünk ennek a szónak a hallatán, hanem el kell gondolkodni a lehetőségeken.”⁸⁰²

Ezt követően egy rövid, a napi politikai aktualitásoktól sem mentes, éles vita bontakozott ki. Előbb Ivanics Ferenc (Fidesz) szögezte le, hogy „[...] ha együttműködőek vagyunk a környező országokkal, akkor ez a kérdés világosan és tisztán rendezhető a nemzetközi jog alapján.”⁸⁰³ Lendvai Ildikó az erőszakos, illetve erőszakmentes határrevízió kérdését feszegette, s a törvény hiányosságának róta fel, hogy nem tesz hitet az utóbbi mellett, majd a kettős állampolgárság témáját elővéve feltette a kérdést: vajon „[...] a nemzethez tartozást az állampolgársággal kell-e kifejezni vagy nem.”⁸⁰⁴ Szávay István (Jobbik) továbbra is az iskolákban történő kötelező megemlékezést kérte számon a törvényjavaslatról. Indítványában leszögezte: „Mi azt mondjuk, teljesen egyetértve azzal, amit ön [ti. Ivanics Ferenc] az előbb elmondott, persze, minden más területen szükség van ezeknek a szálaknak az erősítésére és az összetartozás-tudat erősítésére és a saját történelmi tudatunk elmélyítésére, mi pusztán azt kérjük, hogy támogassák azt, hogy legyen nevesítve, hogy erre ezen a területen [azaz az iskolai megemlékezések sorában] is szükség van.”⁸⁰⁵

⁸⁰⁰ László Tamás felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=229&p_szoveg=&p_felszig=229 [2014.06.29.]

⁸⁰¹ Uo.

⁸⁰² Gaudi-Nagy Tamás felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=231&p_szoveg=&p_felszig=231 [2014.06.29.]

⁸⁰³ Ivanics Ferenc felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=233&p_szoveg=&p_felszig=233 [2014.06.29.]

⁸⁰⁴ Lendvai Ildikó felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=235&p_szoveg=&p_felszig=235 [2014.06.29.]

⁸⁰⁵ Szávay István felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=237&p_szoveg=&p_felszig=237 [2014.06.29.]

A részletes vita utolsó felszólalója, a Fideszes Ivanics Ferenc ismételtén visszautalt a Hiller István (MSZP) által javasoltakra, miszerint „az európaiság a Trianonra adott válasz”.⁸⁰⁶ Ezzel kapcsolatban a képviselő egyértelművé tette: „Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag megint belekeverünk valami mást, megint nem a saját ügyünkkel foglalkozunk, megint nem azzal nézünk szembe, ami a miénk. Csak ha biztos alapokon állunk, csak ha saját magunkban rendeztük a kérdést, akkor lehet kifele tekinteni.”⁸⁰⁷ Tekintettel arra, hogy további képviselők nem jelezték hozzászólási szándékukat, az elnöklő Latorcai János a részletes vita ezen szakaszát lezárta. Miután pedig a törvényjavaslat második vitaszakaszához, a preambulum módosításához kapcsolódóan sem kívánt senki hozzászólni, a részletes vita e szakaszát és ezzel a vita egészét az elnöklő Latorcai János lezárta.⁸⁰⁸

Végszavazás a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslatról

Az Országgyűlés házbizottsága 2010. május 27-i ülésén a Házzsabálytól való eltérésre tett javaslatot, s azt kezdeményezte, hogy az Országgyűlés a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről törvényjavaslat döntéshozatala során úgy térjen el a Házzsabálytól, hogy a módosító javaslatokról történő szavazásra, és módosító javaslat vagy módosító javaslatok elfogadása esetén is a zárószavazásra még a 2010. május 31. napon kerüljön sor. Ezt az elnöklő Schmitt Pál jelentette be az Országgyűlés május 31-i ülésnapján. Tájékoztatta továbbá az Országgyűlést arról, hogy a Házzsabály értelmében képviselőcsoportonként egy képviselő és a független képviselő felszólalására van lehetőség ötperces időkeretben. Miután ezzel a lehetőséggel azonban senki sem kívánt élni, az elnök határozathozatalt rendelt el. Előtte azonban felhívta a képviselők figyelmét arra, hogy a Házzsabálytól való eltéréshez a jelen lévő képviselők négyötödének igen szavazata szükséges. A szavazást követően Schmitt Pál megállapította, hogy az Országgyűlés 355 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a Házzsabálytól való eltérést.⁸⁰⁹

A döntés értelmében a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslatról 2010. május 31-én szavazott az Országgyűlés. A jelen lévő 369 képviselőből 302-en igennel, 55-en nemmel voksoltak, míg 12-en tartózkodtak. Igennel szavazott a Fidesz frakció mind a 222 jelen lévő tagja (5 fő, köztük az elnöklő Schmitt Pál nem szavazott), a KDNP képviselőcsoportjának mind a 36 tagja, a Jobbik frakció jelen lévő 42 tagja, valamint az LMP-s Schiffer András és minden bizonnyal tévedésből az MSZP-s Juhász Ferenc. Az MSZP frakció jelen lévő 56 tagjából ugyanis 55-en – kivéve az említett Juhász Ferencet – a „nem” gombot nyomták meg. Azaz az MSZP képviselőcsoportja a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslattal kapcsolatban elutasító álláspontra helyezkedett. Az LMP jelen lévő képviselői közül 12-en tartózkodtak, s csak Schiffer András szavazott igennel. Az egyetlen független országgyűlési képviselő, Molnár Oszkár nem vett részt a szavazásban.⁸¹⁰

A törvény sürgősséggel történő kihirdetése

Az elfogadott törvény sürgős kihirdetésének a kéréséről is szavazott az Országgyűlés, s azt 304 igen, 59 nem és 6 tartózkodás mellett támogatta. A szavazás részeredményei a törvény elfogadásához

⁸⁰⁶ Ivanics Ferenc felszólalásának teljes szövegét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=239&p_szoveg=&p_felszig=239 [2014.06.29.]

⁸⁰⁷ Uo.

⁸⁰⁸ A részletes vita lezárására vonatkozóan lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=6&p_felsz=240&p_szoveg=&p_felszig=240 [2014.06.29.]

⁸⁰⁹ A Házzsabálytól történő eltérésről szóló előterjesztést és a szavazás menetét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=9&p_felsz=13&p_szoveg=&p_felszig=13 [2014.06.29.]

⁸¹⁰ A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvényjavaslatról történő szavazás részletes eredményét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_szav.szav_lap_egy?p_szavdatum=2010.05.31.13:49:22&p_szavkepv=I&p_szavkpvcsop=I&p_ckl=39 [2014.06.29.]

hasonlóan alakultak. A sürgős kihirdetés mellett foglaltak állást a Fidesz, a KDNP és a Jobbik frakciók jelen lévő képviselői, összesen 300-an. A sürgős kihirdetést támogatta további 4 LMP-s képviselő is. Közülük hárman (Karácsony Gergely, Kukorelly Endre és Szabó Tímea) a törvény végszavazása során tartózkodtak, míg Schiffer András következetes maradt, s a törvény megszavazása mellett annak sürgős kihirdetését is támogatta. Ezzel szemben a sürgős kihirdetés ellen foglalt állást a teljes MSZP frakció – köztük Juhász Ferenc is, aki a törvényt, ha tévedésből is, de megszavazta – valamint három LMP-s képviselő (Jávor Benedek, Szilágyi Péter, Vágó Gábor) akik a törvény végszavazása során tartózkodtak. Az LMP frakciójának tétova, hezitáló és a törvényhez való ambivalens viszonyát jelzi, hogy a többi LMP-s képviselő tartózkodott.⁸¹¹

Az államfő 2010. június 2-án írta⁸¹² alá a törvényt, amely a trianoni békediktátum aláírásának 90 évfordulóján, 2010. június 4-én a Magyar Közlöny 2010. évi 92. számában⁸¹³ meg is jelent. Kihirdetésével megszületett a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló 2010. évi XLV. törvény,⁸¹⁴ amely – mint azt a törvény előterjesztője is kifejtette – nyíltan és őszintén szembe kívánt nézni Trianonnal, és annak következményeivel, s ezáltal jelentős lépést tett egy pozitív nemzetstratégia megvalósításának irányába.

Összefoglaló

„A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvény parlamenti vitája” c. tanulmány azt a 2010. május 19-e és június 4-e közötti időszak politikai vitáját kívánja bemutatni, amelynek eredményeként megszületett a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló 2010. évi XLV törvény. Bemutatja és részletesen ismerteti az előterjesztés eredeti szövegét, az előterjesztő Kövér László Fideszes parlamenti képviselőnek a törvénytervezet melletti felszólalását, majd a törvény általános és részletes vitájában felszólaló politikusok és parlamenti frakciók álláspontját. Elemzi az egyes felszólalásokat, s ezen keresztül mutatja be a kormányzat és annak baloldali ellenzéke közötti politikai nézetkülönbségeket, miközben a kormánypártok jobboldali ellenzékeinek kritikáit és az azokra adott válaszokat is vizsgálat tárgyává teszi. A tanulmány befejező része részletesen ismerteti a törvénytervezetről szóló végszavazás eredményeit, a törvény sürgősséggel történő kihirdetésének politikai szempontjait, s a parlamenti pártoknak ezekhez a kérdésekhez fűződő viszonyrendszerét.

⁸¹¹ A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvény sürgős kihirdetésének tárgyában történő szavazás eredményét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_szav.szav_lap_egy?p_szavdatum=2010.05.31.13:50:31&p_szavkepv=I&p_szavkpvcso=I&p_ckl=39 [2014.06.29.]

⁸¹² A Magyar Köztársaság elnöki tisztét a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvény 2010. június 2-i aláírásakor Dr. Sólyom László töltötte be. (Elnökségének időszaka: 2005. augusztus 5. – 2010. augusztus 5.)

⁸¹³ Magyar Közlöny, 2010. június 4. 92. szám, 21379-21380. old.

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK10092.pdf> [2014.06.29.]

⁸¹⁴ A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló 2010. évi XLV. törvény. <http://www.vajma.info/docs/Nemzeti-osszetartozas-torveny.pdf> [2014.06.29.]